

Prædiken pinsedag - Ribe domkirke

291 Du, som går ud fra den levende Gud

285 Hør himmelsus i tredje time

282 Apostlene sad i Jerusalem

...

290 I al sin glans nu stråler solen

Nadver: 292 Kærligheds og sandheds ånd

298 Helligånden trindt på jord

Det er i dag pinsedag, og vi fejrer dermed Helligåndens komme til jord.

Hvordan det skete, er beskrevet i Apostlenes Gerninger i Det nye Testamente, i beretningen, vi hørte læst som den første læsning her i dag, læst fra altret (ApG 2,1-11):

Helligånden, Guds Ånd, kommer med lyden af et kraftigt vindstød eller som det hed i en tidligere bibeloversættelse, den kommer som et stort åndepust, og Guds Ånd fylder hele det hus, som disciplene sidder i.

Helligånden frisætter disciplene, så de ikke længere sidder fast i den afsked, de har taget med Jesus, ham, som de havde fulgt på hans vandring, og nu sagt farvel til.

Helligånden sætter dem fri af mindernes lukkede rum, i det den åbner deres vinduer, blæser dørene op og byder dem at gå ud og være tilstede i verden.

Guds Ånd, Helligånden sætter sig som tunger af ild på disciplene, lægger dem ord i munden, Guds ord, og det sker endda på en sådan måde, at de nu kan fortælle Guds ord videre på mange forskellige sprog. Ja, Helligånden sætter en sådan brand i dem, så de slet ikke kan lade være med at bringe det glædelige budskab videre og ud til dem, de møder på deres vej. De begynder nu at prædike, døbe og lære.

Helligånden er således kirkeskaber og menighedsdanner.

Helligånden, Guds Ånd, gør Gud, hans ord, bud og kærlighed, levende og nærværende.

Gud Helligånden tydeliggør, hvordan Gud ikke er en gammel historie, noget fortidigt og fjernt, hørende til i en mindre oplyst tid.

Helligånden viser os, hvordan Gud aldrig kun er at forstå som almagten i en fjern himmel, for Gud er en levende og nærværende magt lige her og nu i vores skrøbelige liv.

Helligånden viderefører, holder liv i det, som Jesus med sit liv og sin virke var i verden for os.

Guds historie med os er – med andre ord - ikke slut. Det er pinsens budskab.

Gud holder fast i os, slipper os ikke. Han blæser fortsat sin Ånd ind over vores liv, lyser sin velsignelse over os, nærer håbet hos os og giver os del i sin fred.

Pinse er under. Og det er derfor også en stor glæde at samles her i kirken i dag og at fejre pinse, takke og prise Gud for hans kærlighed og vilje til at holde fast i os og være Gud for os.

De mange fremmede folkeslag

Jeg har altid syntes, at der også var noget andet ganske underfuldt over beretningen i Apostlenes Gerninger, om hvad der skete pinedag.

Et er selve den mirakuløse begivenhed, vinden og ildtungerne, den brand, som Helligånden tænder i verden.

Men jeg holder måske egentlig mest af alt af den lange remse af folkeslag, som nævnes i fortællingen om pinedag.

Der var, hører vi, jøder fra alle folkeslag samlet i Jerusalem den pinedag for snart to tusinde år siden. Der var partere, medere og elamitter, mennesker fra Mesopotamien, Judæa, og Kappedokien, Pontus, provinsen Asien, Frygien, Pamfylien, Ægypten og Kyrene. Og der var romere, jøder, proselytter, kretere og arabere.

Rækken er lang og rummer navne på mere eller mindre kendte folkeslag og nationaliteter. Mange af de nævnte er for længst forsvundet i historiens glemsel. Det ægger imidlertid min fantasi at tænke på, hvem f.eks. parterne og elamitterne var. Den historisk kyndige og museumsglade vil måske se relieffer for sig, statuer og andre arkæologiske rester og spor fra de gamle kulturer, portrætter af for længst døde folk med sjove hatte og fremmedartede klæder.

Uanset om navnene siger os noget, så er opremsningen af disse folkeslag vigtig. Den er nemlig med til at understrege, hvordan kristentro ikke kun er forbeholdt de få.

Hvad skete pinsedag var, at disciplene kom ud af deres huse, de viderebragte det gode budskab, og det er et budskab for hele verden, alle folkeslag¹ og alle jordens egne. Var beretningen skrevet i dag var ribensere og københavnere, sjællænder og jyder måske også blevet nævnt.

Det kristne budskab er for alle. Og opgaven er med Åndens hjælp at sprede det glædelige budskab ud i verden, så vi alle bliver mindet om den Guds kærlighed, vi står i, og det ansvar, vi er givet for hinanden.

Det er pinsens frugt og naturlige følge.

Kontrast

Skildringen i Apostlenes Gerninger af, hvad der skete pinsedag, er at ligne med billedet af en sten, som rammer vandet og straks danner et utal af ringe.

Ordene fra Johannesevangeliet, som er dagens prædikentekst, kan umiddelbart synes temmelig anderledes. Jesu ord virker her ikke særligt inkluderende, men snarere ekskluderende, idet de maler en stærk kontrast op mellem verden og Jesu disciple.

Jesus taler ganske vist om talsmanden, som skal komme. Han siger: "Jeg vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid". Det er et andet ord for Helligånden.

Men Jesus sætter samtidig et skel op mellem verden og disciplene. Verden tager ikke imod sandhedens ånd, siger Jesus, mens disciplene kender den, fordi den er hos dem og forbliver hos dem. Verden ligger i mørke, mens disciplene og dem, der tror på ham, står i lyset.

Sådan at fremhæve kontrasten, modsætningen, mellem disciplene og verden kan umiddelbart synes langt væk fra den måde, hvorpå Gud med sit kærlighedsånd synes at overkomme og nedbryde alle skel.

Kristendommens anliggende er universelt. Helligånden blæser, hvor den vil, og den retter sig således ud mod alle og ud i alle verdens hjørner og kroge.

Men det enkelte menneske har naturligvis frihed til at tage imod eller sige fra. Vi har frihed til hver især at tage imod eller afvise det, vi hører sagt til os. Tvivlen og troen bor i ethvert menneske.

Desuden er kristendom ikke hvad som helst. Det er både ord i tiden, til tiden, med tiden og imod tidsånden, hvad betyder, at Guds ord ikke blot behager øret. Pro-

¹ Ganske vist skriver forfatteren til Acta, at det er jøder af alle folkeslag, men jeg forstår det som universelt. jf. i øvrigt, at jøder nævnes igen v.10.

fessor i teologi ved Københavns universitet: Niels Henrik Gregersen har i sin nyeste bog *Den generøse Orthodoxi* formuleret det med følgende ord: "Kristendom er Kristus-tro på Åndens vilkår og vil derfor altid være i bevægelse med sin samtid – nogle gange i opgør, andre gange i parløb med kulturens øvrige bevægelser" (7).

Kirkens budskab taler både med og imod os. Her er en stadig brod imod os og vores måde at tænke og leve på. Guds ord rummer et opgør mod den verden, som kan finde på at dyrke alt andet end det, som egentlig betyder noget:

Helligånden forkynder dom over al vores selvtilstrækkelighed og egoisme, menneskets ondskab og mistænkeliggørelse af andre, vores dyrkelse af ydre rigdom og selvskabte ideologier.

Helligånden og Guds ord blæser således på alle vores korthuse og får dem til at falde.

Men Helligånden blæser, og det er vigtigt, den blæser i verden, og den gør her fortsat Guds ord nærværende. Det gør den ikke kun ved at revse os og gøre os stumme, men den gør det ved at knytte sig til os, sådan som det jo også skete den første pinsedag, da den satte sig på disciplene og tændte en gnist, en brand, i dem. Her bandt Gud igen sin egen røst og menneskets stemme sammen.

Disse disciple, som nok havde fulgt Jesus på hans færd, var de udvalgte, men de var samtidigt, sådan som evangelisterne skildrer dem, såre menneskelige, tvetydige af natur. Det var dem, der undsagde ham i den sidste nat. Det var dem, der flygtede i natten og bange gemte sig indendøre.

Helligånden er et hårdt vindstød i verden. Den rusker op i os, men den er samtidigt en kraft, som giver plads og insisterer på at gøre brug af den mangfoldighed af stemmer, som findes i blandt os mennesker.

Helligånden vil den enkeltes tilegnelse af det glædelige budskab, og den giver derfor også plads til den kultur, som vi mennesker til enhver tid lever i.

Således får kristendommen forskellig sprogdragt fra tid til tid. Tænkt blot på f.eks. den rigdom af salmer, vi har fra forskellig tider repræsenteret i vores salmebog. Kingo, Brorson og Grundtvig i hvert deres århundrede gav evangeliet sin særegne tone. Helligånden giver så sandelig plads til et blandet kor i lovsangen til Gud, som verdens skaber, opretholder og frelser.

Med sans for, som vi siger, at hver fugl synger med sit næb, skal vi hver især bringe evangeliet med os og fortælle det videre. Det er også vores opgave, hver især. Vi skal tage ordene i munden, fortælle vores børn og hinanden om, hvorfor det er så vigtigt, at vi ser livet som den gave, det er, at vi mennesker ikke kun lever for os selv, og at vi ikke er glemt.

Hvad Helligånden har sagt, skal vi bringe videre med vores egne ord og med vores egen stemme. Vi skal som døbte være bærere af Guds trøst og håb til hinanden. Intet mindre! Og det kræver hverken en særlig indsigt eller en speciel viden. Det er ikke et spørgsmål om at præstere, for så falder vi uundgåeligt i gennem. Vi skal blot i tillid til Gud til stadighed synge og takke ham for hans store kærlighed og nåde, og i vores liv med hinanden søge at leve sammen i ansvar og tro.

Gud, hjælp os dertil

I Jesu navn. Amen